

Przeczytaj fragment książki Stanisława Lema „Opowieści o pilocie Pirxie”.

Podczas kosmicznych podróży pilota Pirxa ze zniszczonego przez meteoryt magazynu wydostał się jeden z robotów, Setaur...

- Zapewne domyślicie się, panowie - ciągnął równym głosem ciemnowłosy mężczyzna, odcinający się czarną jak węgiel sylwetką od tła palających rżęciowo pejzaży Księżyca - że tym, kto przeciął kable telefoniczne i linię wysokiego napięcia, a także zaatakował transporter, był ocalały Setaur. Jest to jednostka jeszcze mało znana, bo wprowadzona do seryjnej produkcji ledwo w ubiegłym miesiącu. [...]

- Nie jestem inżynierem i dlatego nie mógłbym panom powiedzieć wiele o Setaurze. Ale wśród obecnych powinien znajdować się doktor McCork. Czy jest obecny?

Wstał szczupły mężczyzna w okularach: - Jestem. Nie brałem udziału w projektowaniu Setaurów, znam tylko nasz angielski model, zbliżony do amerykańskiego, ale nie identyczny. Niemniej różnice są niezbyt wielkie. Mogę więc służyć...

- Doskonale. Doktorze, poprośzę pana do mnie. Przedstawię jeszcze tylko sytuację bieżącą: ten Setaur znajduje się gdzieś tutaj - Achanian obwiódł końcem linijki brzeg Morza Spokoju. - To znaczy znajduje się w odległości trzydziestu do osiemdziesięciu kilometrów od terenu budowy. Przeznaczony był, jak w ogóle wszystkie Setaurowe, do prac górniczych w bardzo ciężkich warunkach, w wysokiej temperaturze, przy znacznej możliwości obwałów, dlatego też modele te posiadają masywną budowę i gruby pancerz... Ale o tym powie panom dokładniej doktor McCork. [...]

- Skłamałbym, gdybym powiedział, że dopuszczaliśmy możliwość takiego wypadku, jaki się tu wydarzył. Ale oprócz matematyki cybernetyki musi mieć w głowie jeszcze jakąś szczyptę intuicji. Właśnie przez to nie zdecydowaliśmy się dotąd oddać naszego modelu do produkcji seryjnej. Testy laboratoryjne wykazały doskonałą sprawność Mefista - tak się nazywa nasz model. Setaur ma się od niego różnić lepszym zrównoważeniem hamowania i pobudzania. Tak przynajmniej sądziłem dotąd w oparciu o literaturę - teraz nie jestem już tego taki pewny. Nazwa zatrać o mitologię, ale jest tylko skrótem, pochodzi od słów Samoprogramujący się Elektronowy Trójkowy Automat Racemiczny, ponieważ do konstrukcji jego mózgu używa się zarówno prawo- jak i lewoskrętnych monopolimerów pseudokrystalicznych. To chyba w tej chwili nie jest ważne. Jest to automat zaopatrzony w laser do prac górniczych, laser fioletowy, zaś energii do wysyłania impulsów dostarcza mu mikrostopa, pracująca na zasadzie zimnej reakcji łańcuchowej, dzięki czemu Setaur, o ile pamiętam, może w impulsach rozwijać dzielność czterdziestu pięciu tysięcy kilowatów. - Jak długo? - spytał ktoś. - Z naszego punktu widzenia - przez wieczność - odparł natychmiast chudy doktor. - W każdym razie przez wiele lat.

I. Zadania do tekstu

1. Tekst należy do literatury:

☐ A) fantasy	☐ B) popularnonaukowej
☐ C) fantastycznonaukowej	☐ D) faktu

2. Akcja ukazana we fragmencie utworu toczy się podczas:

☐ A) spotkania Achaniana z McCorkiem	☐ B) konferencji kryzysowej
☐ C) spotkania dotyczącego technologii budowy robotów	☐ D) wykładu na temat obsługi robotów

3. Robot Setaur wymknął się spod kontroli:

☐ A) na Ziemi	☐ B) na Księżycu
☐ C) na stacji kosmicznej	☐ D) na odległej od Ziemi planecie

4. Podkreślony fragment mówi o:

- ☐ A) odpowiedzialności człowieka za tworzone technologie
- ☐ B) wadach urządzeń stworzonych przez ludzi
- ☐ C) braku zapotrzebowania na seryjną produkcję robotów
- ☐ D) nieprzygotowaniu ludzi do budowy sztucznej inteligencji

5. Według tekstu Setaur:

☐ A) wziął nazwę z mitologii	☐ B) posiada napęd atomowy
☐ C) ma cechy sztucznej inteligencji	☐ D) nie jest żaroodporny

6. Nieprawdą jest, że Setaur:

☐ A) zwrócił się przeciwko ludziom	☐ B) zanim uciekł, pracował w kopalni
☐ C) zniszczył sieć energetyczną	☐ D) przebywał w rejonie Morza Spokoju

7. Głównym problemem związanym z ucieczką Setaura jest to, że robot:

☐ A) jest niezniszczalny	☐ B) posiada laser
☐ C) atakuje pojazdy	☐ D) jest nieprzewidywalny w działaniu

II. Zadania do lektur

8. W noweli *Latarnik* występuje:

☐ A) narracja trzecioosobowa	☐ B) morał
☐ C) alegoria przemijania	☐ D) symbol śmierci

9. Skawiński, bohater *Latarnika* miał na imię:

☐ A) Józef	☐ B) Jan	☐ C) Piotr	☐ D) brak informacji o imieniu

10. Polskie Towarzystwo, które wsparł finansowo Skawiński mieściło się w:

- ☐ A) Nowym Jorku ☐ B) Londynie ☐ C) Panamie ☐ D) Paryżu

11. W tekście noweli nie ma informacji o tym, że Skawiński:

- ☐ A) błędził w lasach Amazonii ☐ B) dowodził oddziałem powstańczym
☐ C) przebywał w Paryżu ☐ D) prowadził fabrykę cygar

12. Śmierć pułkownika to:

- ☐ A) pieśń ☐ B) ballada ☐ C) sonet ☐ D) wiersz

13. We fragmencie wiersza Śmierć pułkownika występuje:

- ☐ A) porównanie ☐ B) powtórzenie
☐ C) animizacja ☐ D) onomatopeja

*Kazał konia Pułkownik kulbaczyć,
Konia w każdej sławnego potrzebie;
Chce go jeszcze przed śmiercią obaczyć,
Kazał przywieść do izby - do siebie.
Kazał przynieść swój mundur strzelecki,*

14. O wierszu nie można powiedzieć, że jest:

- ☐ A) sylabiczny ☐ B) rytmiczny
☐ C) wolny ☐ D) pozbawiony rymów żeńskich

15. W chwili śmierci Emilii Plater (Śmierć pułkownika) w lesie nie było:

- ☐ A) jej podwładnych ☐ B) chłopów ☐ C) księży ☐ D) okolicznej szlachty

16. We fragmencie utworu A. Mickiewicza Reduta Ordona jest mowa o:

- ☐ A) szarzy polskich obrońców ☐ B) kuli armatniej
☐ C) ataku wojska rosyjskiego ☐ D) działaniach kawalerii

*Ryczy, jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje; -
Już dopadła; jak boa wśród kolumn się zwija,
Pali piersią, rwie zębem, oddechem zabija.*

17. Reduta Ordona odnosi się do wydarzeń w czasie:

- ☐ A) konfederacji targowickiej ☐ B) powstania kościuszkowskiego
☐ C) kampanii rosyjskiej Napoleona ☐ D) powstania listopadowego

18. Inspicjent w teatrze to osoba:

- ☐ A) czuwająca nad przebiegiem przedstawienia ☐ B) podpowiadająca kwestie aktorom na scenie
☐ C) przygotowująca scenografię ☐ D) planująca ruch aktorów na scenie

III. Nauka o języku

19. Każdy człowiek w ciągu swego życia wiele razy staje przed ważnymi wyborami. - w zdaniu:

- ☐ A) jest liczebnik nieokreślony ☐ B) są trzy wyrażenia przymikowe
☐ C) jest jeden przysłówka ☐ D) brak zaimków

20. Ubezdźwiecznienie międzywyrazowe występuje w wyrazach:

- ☐ A) pisk opon ☐ B) but roboczy ☐ C) brzeg stawu ☐ D) blask księżycy

21. Orzeczenie imienne to:

- ☐ A) Zostajemy w szkole. ☐ B) Nic się nie stało.
☐ C) Byliśmy tam razem. ☐ D) Zostali wezwani.

22. Głosek bezdźwięcznych nie posiada wyraz:

- ☐ A) grzyb ☐ B) treść ☐ C) dźwięk ☐ D) wstęga

23. Akcent na trzecią sylabę od końca pada w wyrazie:

- ☐ A) zielonolistny ☐ B) poszlibyście ☐ C) podarowałyśmy ☐ D) czterokołowy

24. Orzeczeniem w zdaniu może być:

- ☐ A) wzięwszy ☐ B) biorąc ☐ C) zabrano ☐ D) zabierany

25. Związkiem przynależności jest:

- ☐ A) opowiadał barwnie ☐ B) barwna opowieść ☐ C) barwił tkaniny ☐ D) barwa kwiatu

26. W starożytności transakcje handlowe zapisywano na tabliczkach z gliny. - w zdaniu podkreślono:

- ☐ A) okolicznik ☐ B) dopełnienie ☐ C) przydawkę ☐ D) orzecznik

27. Zdaniem bezpodmiotowym jest:

- ☐ A) Zachmurzyło się. ☐ B) Nie ma miejsca. ☐ C) Słuchanie muzyki. ☐ D) Dokąd wyjeżdżasz?

28. Zdaniem współrzędnie złożonym rozłącznym jest:

- ☐ A) Powtórnie wykorzystujemy opakowania bądź przetwarzamy na nowe.
☐ B) Polecamy zajęcia artystyczne lub poprawiające kondycję fizyczną.
☐ C) Warto jeść warzywa albo produkty z dużą zawartością błonnika.
☐ D) Dążymy do zmniejszenia zużycia prądu czy wykorzystania ekologicznych źródeł energii.

29. Spisano wszystkie uwagi mieszkańców. - czasownik w wypowiedzeniu:

- ☐ A) ma formę osobową ☐ B) jest dokonany ☐ C) ma stronę bierną ☐ D) jest bezokolicznikiem

30. Niepoprawne jest wypowiedzenie:

- ☐ A) W dzieciństwie lubiliśmy kogel-mogel. ☐ B) Dodaj do sałatki ogórek.
☐ C) Warto jest słuchać doświadczonych ludzi. ☐ D) Wyraził wdzięczność Kołu Przyrodników.